Landstingsstyrelsen

Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015

Föredragande landstingsråd: Peter Carpelan

Ärendebeskrivning

Uppföljning av användningen av landstingets samlade medel för forskning och utveckling och utbildning 2015 enligt landstingsfullmäktiges beslut i budget 2014 (LS 1301-0040).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna FoUU-bokslut 2015 enlighet med Uppföljning av 2015 års medel för forskning, utveckling och utbildning.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting bedriver, tillsammans med regionens lärosäten, en omfattande forsknings, - utvecklings- och utbildningsverksamhet. Varje år produceras till exempel mer än 3100 vetenskapliga artiklar, vilket är mer än 40 procent av Sveriges samlade medicinska produktion. Vi har cirka 3 100 forskare som är verksamma runtom i landstingets olika verksamheter. Därutöver ansvarar vi för den kliniska utbildningen av våra studenter vid regionens hälso- och sjukvårdsutbildningar. I praktiken blir det över 97 000 schemalagda elev- och studentveckor i hälso- och sjukvården. Inräknat läkarnas allmäntjänstgöring- och specialisttjänstgöring blir det totalt cirka 150 000 schemalagda utbildningsveckor.

Stockholms läns landstings engagemang i forskning- och utveckling (FoU) syftar till att ge regionens invånare tillgång till en mer jämlik och jämställd hälso- och sjukvård samt förbättra prevention, behandling och bot av

framförallt de stora folksjukdomarna. FoU-medlen ska utlysas i konkurrens och noggrant följas upp årligen i ett samlat forsknings, utvecklings och utbildnings bokslut (FoUU). Detta för att säkerställa att de medel som landstinget ställer till förfogande för FoU är i linje med den inriktning som finns fastslagen i landstingets strategi för forskning, utveckling och utbildning för hälso- och sjukvården, tandvården och kollektivtrafiken samt att varje skattekrona används på effektivaste sätt. Det ska även tilläggas att Stockholms läns landsting är det enda landstinget/regionen i landet som infört ett samlat FoUU-bokslut.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 25 oktober 2016
Forskningsberedningens protokollsdrag den 20 oktober 2016
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 oktober 2016
Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015 – FoUU-bokslut 2015
Projektkatalog Forskaredagen 2016
Forskning och utveckling skapar grunden för dagens och framtidens hälso- och sjukvård
Slutrapport anslagsform ALF medicin
Slutrapport anslagsform PPG
Slutrapport anslagsform ALF pedagogik

Torbjörn Rosdahl

Peter Carpelan

Carl Rydingstam

§ 107
Budget för forskning, utveckling och utbildning (FoUU) 2017
LS 2016-0251

Ärendebeskrivning

Förslag till budget för år 2017 för forskning, utveckling och utbildning (FoUU)

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 oktober 2016
Specificerat förslag till FoUU-budget 2017
Ledningsgruppen KI-SLLs protokollsutdrag den 22 september 2016 samt ordförandebeslut den 30 september 2016
Budgetförslag och äskanden från forskningsrådet den 9 juni 2016 och utbildningsrådet den 16 augusti 2016
Forskningsberedningens protokollsutdrag den 20 oktober 2016

Förslag och yrkande

Ordförandens förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer propositioner om bifall respektive avslag till landstingsdirektörens förslag och finner att utskottet bifallit förslaget.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet beslutar

att godkänna förslaget att ställa 384 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen mellan Karolinska Institutet och Stockholms läns landsting

att godkänna förslaget att ställa 20 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling, innovation och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen mellan Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms läns landsting

att godkänna förslaget att ställa 12 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen mellan Stockholms universitet och Stockholms läns landsting

att även i övrigt godkänna förslag till fördelning av budgetmedel för forskning, utveckling och utbildning avseende år 2017 i enlighet med landstingsdirektörens specificerade förslag till FoUU-budget 2017

Deltar inte i beslutet

S-ledamöterna anmäler att de inte deltar i beslutet
MP-ledamoten anmäler att hon inte deltar i beslutet

Beslutsexpediering:
KI, KTH, SU
SLL Forskning och Innovation
Akt

§ 34
Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015

LS 2016-0593

Ärendebeskrivning

Uppföljning av användningen av landstingets samlade medel för forskning och utveckling och utbildning 2015 enligt landstingsfullmäktiges beslut i budget 2014 (LS 1301-0040).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 oktober 2016
Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015 – FoUU-bokslut 2015
Projektkatalog Forskaredagen 2016
Forskning och utveckling skapar grunden för dagens och framtidens hälso- och sjukvård
Slutrapport anslagsform ALF medicin
Slutrapport anslagsform PPG
Slutrapport anslagsform ALF pedagogik

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag

Forskningsberedningens beslut

Forskningsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen besluta

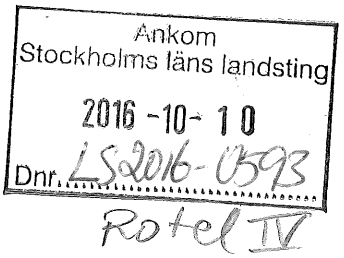
att godkänna FoUU-bokslut 2015 enlighet med Uppföljning av 2015 års medel för forskning, utveckling och utbildning.

Beslutsexpediering:
Arbetsutskottet
Akt

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

LS 2016-0593

Handläggare: Magnus Hammarberg

Landstingsstyrelsens
forskningsberedning

Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015

Ärendebeskrivning

Uppföljning av användningen av landstingets samlade medel för forskning och utveckling och utbildning 2015 enligt landstingsfullmäktiges beslut i budget 2014 (LS 1301-0040).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 oktober 2016
Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015 – FoUU-bokslut 2015
Projektkatalog Forskaredagen 2016
Forskning och utveckling skapar grunden för dagens och framtidens hälso- och sjukvård
Slutrapport anslagsform ALF medicin
Slutrapport anslagsform PPG
Slutrapport anslagsform ALF pedagogik

Förslag till beslut

Forskningsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen besluta

att godkänna FoUU-bokslut 2015 enlighet med Uppföljning av 2015 års medel för forskning, utveckling och utbildning.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Ambitionen med FoUU-bokslut 2015, är att knyta ihop redovisningarna för forskning och utveckling (från FoU-rådet), utbildning (från SLL Personal

och utbildning) och övriga FoU-medel (från landstingsstyrelsens förvaltning) samt hälso- och sjukvårdsförvaltningens FoUU-medel, för att få en samlad landstingsövergripande FoUU-redovisning för 2015.

Bakgrund
Landstingets FoUU-medel har hitintills redovisats bokföringsmässigt årligen i samband med årsbokslut runt den 25 januari varje år. Ej utnyttjade medel under aktuellt år har överförts till nästkommande år. Merparten av dessa medel har rört projektmedel, som haft ett halvårs fördröjning. Från och med 2015 införs en FoUU -årsrapportering.

Av Mål och Budget 2015 (LS 1043-0399) framgår att Stockholms läns landstings engagemang i frågor om forskning och utveckling dels syftar till att ge invånarna tillgång till hälso- och sjukvård i ständig förbättring, dels att skapa förutsättningar för en stabil tillväxt i regionen. Landstingets ambitioner för forskning, utveckling och utbildning (hädanefter förkortad FoUU), inom hälso- och sjukvården finns fastslagna i en övergripande FoUUI-strategi (I:et står för innovation) (LS 1005-0483) som anger inriktningen för landstingets FoUU-aktiviteter inom hälso- och sjukvården.

Förvaltningen anser att det är angeläget att användningen av landstingets FoUU-medel följs upp, inte minst för att förbättra förutsättningarna för kunskapsspridning. I budget 2014 (LS 1301-0040) gavs landstingsstyrelsen i uppdrag att införa årliga uppföljningar av användningen av landstingets samlade medel för forskning och utveckling. Ett första bokslut antogs av landstingsstyrelsen den 1 september 2015 (LS 1308-1046). Varje enskild vårdgivare som erhåller FoUU-medel ska redovisa hur medlen använts i ett FoUU-bokslut.

I och med det nya nationella ALF-avtalet är denna hantering av FoUU-medlen inte längre möjlig. Därför redovisas FoUU-medlen från och med 2015 års årsbokslut på samma sätt som övriga medel inom Stockholms läns landsting. Undantaget är de medel där det redan funnits kontrakt från tidigare år, före 2015, mestadels avseende projektmedel med sex månaders fördröjning.

I denna rapport exkluderas medlen till landstingsnära vårdutbildningar, som uppgår till 470,4 miljoner kronor, av vilka totalt 447,8 miljoner kronor förbrukats under 2015. Detta har inneburit ett överskott av dessa medel med 22,6 miljoner kronor, som ingått som en del av landstingsstyrelsens förvaltnings resultat 2015. Här ingår ersättningar till AT-(Allmäntjänstgöring efter läkarprogrammet) och ST-läkare

(Specialiseringstjänstgöring för läkare) PTP-psykologer (Praktisk tjänstgöring för psykologer) samt uppdragsutbildningar till specialistsjuksköterskor. Anledningen till att detta exkluderas i rapporten är dels att detta numera redovisas vid sidan av FoUU-medlen, då dessa medel inte är FoUU-medel i egentlig mening, utan enbart ersättningar till Stockholms läns landstings verksamheter för vårdutbildning, och dels att AT/ST/PTP-medlen är föremål för särskilda utredningar inom FHS (Framtidens Hälso- och Sjukvård) vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Övervägande
FoUU-bokslutet inleds med en sammanfattning.

Därefter följer fyra delar av FoUU-bokslutet.

1) Den första delen avhandlar landstingets forsknings- och utvecklingsmedel inom KI/SLL-samarbetet.
2) Den andra delen av rapporten avhandlar landstingets utbildningsmedel inom KI/SLL-samarbetet, och har uppföljts och redovisats genom en särskild sammanställning från SLL Personal och utbildning under maj 2015 (LS 1308-1046).
3) Den tredje delen landstingets övriga FoU-medel, som administreras vid landstingsstyrelsens förvaltning. Här ingår uppföljning av infrastrukturmedel, långsiktigt verksamhetsstöd och särskilda satsningar inom KI/SLL-samarbetet, samt satsningar inom KTH/SLL-samarbetet och landstingsnära projekt.
4) Slutligen avhandlar den fjärde delen av FoUU-bokslutet de forsknings- och utvecklingsmedel som administreras inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Därefter redovisas i turordning bilagor från samtliga fyra delar av rapporten.

Vid sidan av FoUU-bokslutet 2015 redovisas även fem bilagor.

- Forskaredagen 2016
- Forskning och utveckling skapar grunden för dagens och framtidens hälso- och sjukvård
- Slutrapport anslagsform ALF medicin
- Slutrapport anslagsform ALF pedagogik
- Slutrapport anslagsform PPG

<u>Sammanfattning FoUU 2015</u>
Under 2015 har sammanlagt 1 559,9 miljoner kronor budgeterats för FoUU inom Stockholms läns landsting, vilket tillsammans med 221,6 miljoner

kronor från bokslut 2014, blir totalt 1 781,5 miljoner kronor, varav totalt 1 585,0 miljoner kronor förbrukats under året. Av dessa medel kommer 620 miljoner kronor från staten i form av ett nationellt ALF-avtal som omfattar ersättning för klinisk forskning och läkarutbildning.

Utöver detta har 440,5 miljoner kronor budgeterats och förbrukats vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Medräknat även hälso- och sjukvårdsförvaltningens medel har landstingets totala resurser för FoUU under 2015 varit 2 222 miljoner kronor (inkl 221 miljoner kronor från landstingsstyrelsens förvaltnings FoUU-bokslut 2014), varav 2 000 miljoner kronor budgeterats under 2015, samt 2 026 miljopner kronor förbrukats under 2015.

I KI/SLL samarbetet har 3430 forskare varit verksamma inom Stockholms läns landsting under 2015. De har publicerat 3198 vetenskapliga publikationer och genomfört 311 ALF projekt. Totalt har 84 personer erhålligt kliniska forskartjänster. Karolinska Institutet har haft 156 kliniskt verksamma professorer samt 50 stycken docenter. Dessutom har landstinget finansierat mer än 100 adjungerade forskar- eller utbildningstjänster. Utbildningsaktiviteten inkluderande högskolornas kliniska grundutbildningar har totalt omslutit mer är 97 000 studerande veckor.

Hälsa, medicin och teknik – KTH- och SLL-gemensam satsning
Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms läns landsting utlyste år 2013 för första gången gemensamt medel för utveckla verksamhet i skärningen mellan Hälsa, Medicin och Teknik (HMT).

Projektmedel beviljas 2015 i högst tre år med upp till 1,0 miljoner kronor per projekt och år. Projektmedlen omfattande 20 miljoner ska användas inom både KTH och SLL. Båda parter ska disponera och använda minst 25 procent av beviljade medel. År 2015 inkom 36 ansökningar från grupper med både KTH samt landstingsrepresentation. Av dessa beviljades elva projekt medel, vilket motsvarar en beviljandegrad om 31 procent. När det gäller forskartjänster kom det in två ansökningar men ingen av dessa beviljades stöd.

Kliniska forskartjänster
Landstinget har under de senaste åren gjort betydande satsningar på yngre kliniska forskare. En karriärtrappa har utvecklats med tjänster utlysta i konkurrens för forskning under allmäntjänstgöringen (Forskar AT)

respektive tidigt under specialisttjänstgöringen (Forskar ST) samt för disputerade kliniska forskare (postdoktorer och forskare).

Varje år sker en utlysning av sex Forskar-ST, fem kliniska postdoktorer och tio kliniska forskare. Det finns tre sakkunniggrupper, en för respektive program, vilka bedömer ansökningarna och föreslår vilka som bör beviljas stöd. Dessa satsningar har lett både till bättre klinisk tjänstgöring och bättre forskning samt genererat ökade externa medel vilket framgår av en särskild uppföljning som gjordes år 2013.

Pris för genombrott i klinisk forskning
Syftet med priset för Genombrott i klinisk forskning är att uppmärksamma och premiera en framstående klinisk forskare som genom sin forskning starkt bidragit till stor klinisk nytta och förbättrade förutsättningar för våra patienter. Priset som inrättats av landstingets FoU-råd är ett exempel på en aktivitet inom ramen för arbetet med verksamhetsplanen. Leif Svensson, professor och överläkare, verksamhetsområde Kardiologi, Södersjukhuset, tilldelades 2015 års pris. Han har byggt upp en plattform för hjärtinfarkt- och hjärtstoppsforskning i Stockholm, Sverige och internationellt och är grundare och ledare av Centrum för Hjärtstoppsforskning vid Karolinska Institutet och Södersjukhuset. Genom att påskynda det akuta omhändertagande har Svenssons forskning lett till en halvering av dödsfallen i akut hjärtstopp under en femårsperiod.

Utbildningsbokslut
Läkarstudenter och sjuksköterskestudenter under grundutbildning utgör de största studentgrupperna avseende rapporterade studentveckor. Läkarstudenter utgör 47 362 veckor (att jämföra med 2014: 49 374 veckor, minskningen förklaras mestadels av att det då hölls dubbla kurser i klinisk kirurgi) och sjuksköterskestudenter utgör 24 525 veckor (att jämföra med 2014: 21 613 veckor, en ökning med 13,5%). Här ska beaktas att siffran för läkarstudenter även inkluderar teoretiska kursmoment som genomförs i kliniknära miljöer under kliniska kurser.

Det kan noteras att de inlämnande enheterna i utbildningsbokslutet redovisar ett samlat underskott på 72 miljoner kronor för 2015, att jämföra med 64 miljoner kronor under 2014.

Program 4D är ett unikt samverkansprogram mellan Stockholms läns landsting (SLL) och Karolinska Institutet (KI).
Programmet initierades under 2012 och löper fram till och med 2017. De fyra diagnoser som ingår i programmet är några av de vanligaste folksjukdomarna: artriter, bröstcancer, diabetes typ 2 och hjärtsvikt. Utöver

diagnoserna finns ett eget projekt för informationssystem som kallas 4D Informatik. Syftet med Program 4D är att skapa bättre förutsättningar för vård och forskning som gör det möjligt att omsätta ny kunskap till individanpassad prevention, tidig diagnostik och behandling. Målet är att skapa generaliserbara modeller – beslutsstöd för patienten, vården och forskningen – som passar ett flertal diagnoser och områden.

Vecura
Vecura är redan en etablerad verksamhet för regenerativ medicin sedan 2010. Det är en produktionsanläggning för good manufacture proceeding som är av läkemedelsverket klassad för produktion av cell och genterapi. Vecuras produktion är av stor betydelse för flera satsningar inom landstinget samt inom Karolinska Institutet.

Biobanksinfrastruktur SLL/KI, Stockholms medicinska biobank (SMB)
Stockholms medicinska biobank sjösattes 2014 för att skapa en integrerad biobank för all landstingsfinansierad vård i Stockholm. SMB har under 2015 startat robotiserad insamling på 4 platser inklusive Karolinska Solna, Huddinge samt SÖS och Danderyds sjukhus samt påbörjat framtagning av strategi för förvaring och provuttag. Verksamheten har påbörjat en uppbyggnad av en digital biobanksprocess med ärendehanteringssystem, spårbarhet vid beställning i journalsystem.

Klinisk behandlingsforskning
Totalt har landstinget avsatt 16,7 miljoner kronor till fonden för nationell klinisk behandlingsforskning som omfattar 150 miljoner kronor. Beloppet har under 2015 rekvirerats från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och utlysningen har administrerats vid Vetenskapsrådet. Stockholm erhöll år 2015 30 procent av fondens utdelning.

Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att godkänna förslag till uppföljning av 2015 års medel för forskning, utveckling och utbildning i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande och förslag till årbokslut för år 2015.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Jan P Andersson
Forskningsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör